

Tlf: 96 34 73 00
aalborg@bdo.dk
www.bdo.dk

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
Visionsvej 51
DK-9000 Aalborg
CVR-nr. 20 22 26 70

HJØRRING KOMMUNE
REVISIONSBERETNING NR. 21
SIDE 529 - 561
VEDRØRENDE ÅRSREGNSKABET 2016

1	KONKLUSION PÅ REVISIONEN AF KOMMUNENS ÅRSREGNSKAB FOR 2016	529
1.1	Indledning	529
1.2	Ledelsens regnskabsberetning	529
1.3	Ikke-korrigerede forhold	529
1.4	Revisionspåtegning - konklusion på den udførte revision	529
1.5	Revisionens bemærkninger	532
1.5.1	Generelt	532
1.5.2	Revisionens bemærkninger til årsregnskabet 2016.....	532
1.5.3	Opfølgning på tidligere revisionsbemærkninger	532
2	VURDERING AF KOMMUNENS ØKONOMI.....	533
3	REVISIONSMETODIK OG -STRATEGI	533
3.1	Drøftelser med ledelsen om besvigelser	534
3.2	Den løbende revision	534
3.3	Lovpligtig forvaltningsrevision.....	534
3.4	Den afsluttende revision	535
4	REVISION AF KOMMUNENS INTERNE IT-KONTROLLER	535
5	REGNSKABSFØRING OG INTERNE KONTROLLER.....	536
5.1	Regler for økonomisk styring.....	536
5.2	Bilagsbehandling, funktionsadskillelse og interne kontroller	536
5.3	Beholdningseftersyn og gennemgang af udvalgte balanceposter	537
5.4	Bilagsrevision på udvalgte områder.....	537
6	LØN- OG PERSONALEOMRÅDET.....	537
6.1	Forretningsgange og sagsrevision	537
6.2	Vederlag mv. til politikere	538
6.3	Lønudbetaling til den administrative ledelse mv.	538
7	REVISION AF ÅRSREGNSKABET	538
7.1	Årsregnskabet opbygning og indhold	538
7.2	Forretningsgange for regnskabsaflæggelsen	538
7.3	Budget- og bevillingskontrol	539
7.4	Tilskud, udligning og skatter	539
7.5	Refusion af købsmoms.....	539
7.6	Lønrevision i forbindelse med årsregnskabet	539
7.7	Kommunal medfinansiering af de regionale sundhedsopgaver.....	540
7.8	Anlægsvirksomhed	540
7.9	Forsyningsområdet	540
7.10	Indberetning til Forsyningssekretariatet mv.	540
7.11	Balancen	541
7.12	Låneoptagelse	541
8	REVISION AF DE SOCIALE REGNSKABER - OMRÅDER MED STATSREFUSION	542
8.1	Revisionsberetning vedrørende de sociale it-systemer.....	542
8.2	Løbende revision	542
8.2.1	Generelt	542
8.2.2	Formål.....	542
8.2.3	Revisionens omfang og udførelse.....	542
8.2.4	Forretningsgange og sagsbehandling.....	543
8.2.5	Personsager	543
8.3	Afsluttende revision	545
8.3.1	Regnskabsaflæggelse og restafregning af refusion.....	545
8.3.2	Socialt bedrageri	545
9	AFGIVNE REVISIONSBERETNINGER OG PÅTEGNEDE OPGØRELSE MV.	546
9.1	Revisionsberetninger afgivet til Hjørring byråd	546
9.2	Påtegnede opgørelser og øvrige opgaver	546
10	REVISORS ERKLÆRING.....	546

BILAG 1, BESKÆFTIGELSESMINISTERIET	547
1 TVÆRMINISTERIEL OVERSIGT OVER KONSTATEREDE FEJL OG MANGLER VED DEN SOCIALE REVISION 2016	547
1.1 Indledning	550
1.2 Opfølgning på decisionsskrivelser for 2015 og evt. tidligere	550
1.3 Personssagsgennemgang	550
1.3.1 Kontanthjælp og uddannelseshjælp	550
1.3.2 Revalidering inkl. forrevalidering	550
1.3.3 Sygedagpenge	550
1.3.4 Forsikrede ledige	550
1.3.5 Ressourceforløb	551
1.3.6 Kontantydelse	551
1.4 Fravalg af personssagsgennemgang	551
BILAG 2, BØRNE- OG SOCIALMINISTERIET	552
2 TVÆRMINISTERIEL OVERSIGT OVER KONSTATEREDE FEJL OG MANGLER VED DEN SOCIALE REVISION 2016	552
2.1 Indledning	554
2.2 Opfølgning på decisionsskrivelser vedrørende 2015 og tidligere år	554
2.3 Personssagsgennemgang	554
2.3.1 Tabt arbejdsfortjeneste	554
2.4 Fravalg af personssagsgennemgang	554
BILAG 3, UDLÆNDINGE- OG INTEGRATIONSMINISTERIET	555
3 TVÆRMINISTERIEL OVERSIGT OVER KONSTATEREDE FEJL OG MANGLER VED DEN SOCIALE REVISION 2016	555
3.1 Indledning	558
3.2 Opfølgning på decisionsskrivelser for 2015 og evt. tidligere	558
3.3 Personssagsgennemgang	558
3.3.1 Udarbejdelse af integrationskontrakten	558
3.3.2 Udbetaling af kontanthjælp og integrationsydelse	558
3.3.3 Hjælp i særlige tilfælde	558
3.4 Fravalg af personssagsgennemgang	559
BILAG 4, OMRÅDER MED SÆRLIGE RAPPORTERINGSKRAV	560
BILAG 5, PÅTEGNEDE OPGØRELSER OG ØVRIGE OPGAVER	561

Til Hjørring Byråd

1 Konklusion på revisionen af kommunens årsregnskab for 2016

1.1 Indledning

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab har den 3. maj 2017 afsluttet revisionen af Hjørring Kommunes regnskab for året 2016.

I henhold til Lov om kommunernes styrelse og revisionsregulativet for Hjørring Kommune afgives hermed beretning om den udførte revision.

Revisionen har omfattet siderne 3 - 9 i Kommunens Årsberetning 2016 og siderne 1 - 13, 17, 20, 32, 38, 43, 59 - 73 og 102- 124 i "Regnskab 2016, bind 2".

Hovedtallene udviser (mio. kr.):

	Oprindeligt budget	Regnskab
Regnskabsopgørelse (udgiftsbaseret)		
Resultat af ordinær driftsvirksomhed	79,9	171,7
Resultat af det skattefinansierede område.....	10,8	82,4
Resultat af forsyningsvirksomhederne.....	0,0	6,3
Balance	Ultimo 2015	Ultimo 2016
Aktiver	6.267,0	6.185,6
Egenkapital.....	-3.694,0	-3.817,4

Positive tal = overskud/tilgodehavender.

Negative tal = underskud/gæld.

1.2 Ledelsens regnskaberklæring

I forbindelse med revisionen af årsregnskabet har borgmester og kommunaldirektør over for os afgivet en regnskaberklæring vedrørende årsregnskabet 2016.

1.3 Ikke-korrigerede forhold

I henhold til internationale revisionsstandarder skal vi informere om forhold, som ikke er korrigeret i årsregnskabet.

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2016 er der konstateret følgende forhold, som ikke er korrigeret i årsregnskabet, i det ledelsen har vurderet dem værende uvæsentlige både enkeltvis og sammenlagt for årsregnskabet. Denne oplysning gives for at sikre, at byrådet er orienteret herom:

- Manglende nul-stilling af interne debitorer - uddybes i afsnit 7.11

1.4 Revisionspåtegning - konklusion på den udførte revision

Vi har ved revisionen ikke konstateret forhold af en sådan væsentlighed eller karakter, at det kommer til udtryk i påtegningen på årsregnskabet.

Vi har forsynet årsregnskabet med følgende påtegning:

"DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Til byrådet i Hjørring Kommune

REVISIONSPÅTEGNING PÅ ÅRSREGNSKABET

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Hjørring Kommune for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016, jf. siderne 3 - 9 i Kommunens Årsberetning 2016 og siderne 3 - 9 i Kommunens Årsberetning 2016 og siderne 1 - 13, 17, 20, 32, 38, 43, 59 - 73 og 102- 124 i "Regnskab 2016, bind 2", der omfatter regnskabsopgørelse, balance, obligatoriske oversigter, anvendt regnskabspraksis og noter med følgende hovedtal:

- Resultat af ordinær driftsvirksomhed på 171,7 mio. kr.
- Resultat af det skattefinansierede område på 82,4 mio. kr.
- Aktiver i alt på 6.185,6 mio. kr.
- Egenkapital i alt på 3.817,4 mio. kr.

Årsregnskabet udarbejdes efter kravene i bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionsetik, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i lov om kommunernes styrelse. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af kommunen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Kommunen har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. medtaget det af byrådet godkendte resultatbudget for 2016 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2016. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere kommunens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere kommunen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionsetik, jf. bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionsetik, jf. bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af kommunens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om kommunens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at kommunen ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Andre Oplysninger end årsregnskabet og revisors erklæring herom

Ledelsen er ansvarlig for Andre Oplysninger. Andre Oplysninger omfatter siderne 14 - 16, 18 - 19, 21 - 31, 33 - 37, 39 - 42 og 44 - 58 i "Regnskab 2016, bind 2".

Vores konklusion om årsregnskabet dækker ikke Andre Oplysninger, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om disse.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse Andre Oplysninger og i den forbindelse overveje, om Andre Oplysninger er væsentligt inkonsistente med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i Andre Oplysninger, skal vi rapportere om dette forhold.

Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

ERKLÆRING I HENHOLD TIL ANDEN LOVGIVNING OG ØVRIG REGULERING

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis; og at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det i overensstemmelse med god offentlig revisionsetik vores ansvar at udvælge relevante emner til såvel juridisk-kritisk revision som forvaltningsrevision. Ved juridisk-kritisk revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ved forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

1.5 Revisionens bemærkninger

1.5.1 Generelt

Revisionsbemærkninger, der skal behandles af byrådet og fremsendes til tilsynsmyndigheden, er anført under afsnit 1.5.2.

Vi har pligt til løbende at vurdere, om der skal skrives en revisionsbemærkning, hvis

- regnskabs poster ikke er i overensstemmelse med byrådets beslutninger
- der er handlet i strid med gældende love og bestemmelser
- lovligheden af en post eller disposition anses for tvivlsom
- der ved gennemgang af de etablerede forretningsgange konstateres væsentlige mangler i kontrolmæssig henseende, idet revisionen samtidig kan fremsætte forslag til udbedring af konstaterede mangler
- foreskrevne forretningsgange i øvrigt ikke er fulgt
- udførelsen af byrådets og udvalgenes beslutninger ikke er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde

1.5.2 Revisionens bemærkninger til årsregnskabet 2016

Den udførte revision har givet anledning til følgende bemærkning:

Manglende rettidig opfølgning på Sygedagpenge

Vi har konstateret, at rettidigheden ved 1. opfølgning (inden 8 uger) og/eller den efterfølgende opfølgning (hver 4 uge) i flere sager ikke er overholdt.

Der er i flere sager tale om større overskridelser af rettidigheden.

Det er aftalt, at kommunen ved udførelse af ledelsestilsyn i en periode skærper opmærksomheden på rettidighed ved opfølgningerne i sagerne, således, at bestemmelserne i sygedagpengelovens § 13b fremover overholdes.

I forlængelse heraf har kommunen oplyst, at der er iværksat en række væsentlige tiltag for at forbedre sagsbehandlingen på området. Disse tiltag indebærer i hovedtræk

- Væsentlige organisatoriske ændringer
- Optimering af sagsgangene
- Skærpet ledelsestilsyn

Det vil samtidigt indebære, at sagsvandringen mellem de forskellige teams vil blive minimeret. Sagsbehandleren ejer fra nu af sagen fra start til slut - uanset sagens varighed og overgang til jobafklaringsforløb. Det minimerer antallet af sagsbehandlerskift og suboptimering ift. overdragelse af sager.

Vi vil følge op på forholdet ved førstkommende revisionsbesøg.

Der henvises i øvrigt til afsnit 8.2.5 Personsager.

1.5.3 Opfølgning på tidligere revisionsbemærkninger

Ved den afsluttende revision har vi foretaget opfølgning på tidligere revisionsbemærkninger samt andre forhold omtalt i tidligere revisionsberetninger.

Der er ikke afgivet revisionsbemærkninger i den seneste revisionsberetning.

2 Vurdering af kommunens økonomi

Vi har foretaget en overordnet analyse af forhold med betydning for den økonomiske udvikling i Hjørring Kommune.

Vi skal gøre opmærksom på, at vores vurdering af kommunens økonomi er et øjebliksbillede, som bl.a. bygger på de økonomiske oplysninger om budget 2017, som er modtaget af kommunen.

Vurdering af bæredygtig drift foretages ved en vurdering af resultatet for 2016, forventet regnskab 2017 og budgetoverslagsårene 2018 - 2019. Vi tager udgangspunkt i resultat af ordinær drift på det skattefinansierede område inkl. renter.

Som udgangspunkt er det vigtigt, at kommunen har et så stort overskud på den ordinære driftsvirksomhed (økonomisk råderum), at der er plads til at dække afdrag på lån og anlæg, som ikke kan lånefinansieres.

Rådighedsbeløbsberegning	R 2016	B2017	BO 2018	BO 2019
Resultat af ordinær driftsvirksomhed*	171,7	134,8	139,8	127,5
Anlægsudgifter fratrukket optaget lån	-35,8	-55,0	-56,8	-45,4
Afdrag på lån	-71,9	-70,1	-74,3	-77,7
Netto	64,0	9,7	8,7	4,4

*= inkl. prisfremskrivninger fra 2018

I oversigten er overførsler af forbrugte budgetmidler ikke indarbejdet, hvor det skal bemærkes, at der overføres 175,1 mio. kr. uforbrugte budgetmidler til 2017 - hvoraf 94,5 mio. kr. er for anlæg.

Som det fremgår af ovenstående oversigt, har det økonomiske råderum for 2016 været stor nok til at dække anlægsudgifter og afdrag på lån. Jf. kommunens budget for 2017 vil tilsvarende være gældende for 2017.

Hjørring Kommunes gennemsnitlige likviditet opgjort efter kassekreditreglen er steget fra 32,3 mio. kr. ultimo 2015 til 227,1 mio. kr. ultimo 2016.

Sammenfattende konklusion

Hjørring Kommune har i 2016 realiseret et relativt stort overskud på 171,7 mio. kr., som kombineret med at summen af kommunens tilgodehavender og gæld er faldet med netto 26,2 mio. kr. (påvirkning på henholdsvis 61 mio. kr. og 34,8 mio. kr.), har medvirket til at kommunens gennemsnitlige likviditet er steget med 194,8 mio. kr. i 2016.

Kommunen har for de kommende år budgetteret med rådighedsbeløb, som er så store, at de både kan dække nettoanlægsudgifter og afdrag på lån, for at opnå disse rådighedsbeløb vil det kræve, at der fortsat er stort fokus på overholdelse af budgetterne.

3 Revisionsmetodik og -strategi

Revisionen udføres ved stikprøver, med det formål at vurdere og efterprøve, om interne forretningsgange og kontrolsystemer fungerer hensigtsmæssigt og betryggende. Endvidere vurderes og efterprøves det, om kommunens dispositioner vedrørende regnskabsmæssige forhold mv. er i overensstemmelse med byrådets bevillinger og øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

I forbindelse med revisionen vurderes, om udførelsen af byrådets og udvalgenes beslutninger samt den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Revisionen gennemføres med udgangspunkt i en af os udarbejdet revisionsstrategi. Revisionsstrategien skal sikre, at revisionen fokuseres mod de væsentligste og mest risikofyldte administrative områder af betydning for årsregnskabet.

Baseret på vores drøftelser med ledelsen og vores kendskab til kommunens aktiviteter og forhold i øvrigt, har vi i forbindelse med planlægningen og udførelsen af revisionen for 2016, identificeret områder med særlige risici for væsentlige fejl i årsregnskabet.

Om revisionens tilrettelæggelse og udførelse samt ledelsens og revisors opgaver og ansvar henvises i øvrigt til vores beretning om revisionsaftale (beretning nr. 17).

3.1 Drøftelser med ledelsen om besvigelser

Under revisionen har vi forespurgt ledelsen om risikoen for besvigelser. Ledelsen har over for os oplyst, at kommunen efter ledelsens vurdering har et effektivt kontrolmiljø, der afdækker risikoen for, at årsregnskabet kan indeholde væsentlig fejlinformation, herunder fejlinformation som følge af besvigelser.

Ledelsen har endvidere oplyst, at den ikke har kendskab til besvigelser eller igangværende undersøgelser af formodede besvigelser.

Vi har i forbindelse med vores revision ikke konstateret fejl som følge af besvigelser.

3.2 Den løbende revision

Den løbende revision er i løbet af året gennemført ved besøg i den kommunale forvaltning. Formålet med den løbende revision er dels at udøve en aktuel og vedkommende revision, der giver mulighed for løbende at fremsætte forslag til forbedringer under skyldig hensyntagen til omkostninger og risici, dels at sikre et betryggende og effektivt grundlag for regnskabsaflæggelsen i kommunen.

Ved den løbende revision har vi gennemgået udvalgte væsentlige forretningsgange på forvaltningsområderne. Vi har lagt vægt på ledelse og styring som indfaldsvinkel til revisionen, og der er således fokuseret på kommunens målsætninger og strategier for området, samt på hvorvidt de tilrettelagte procedurer og det etablerede ledelsestilsyn understøtter disse strategier og målsætninger. Når der er god sammenhæng imellem målsætninger, procedurer og ledelsestilsyn, er der tale om effektiv og hensigtsmæssig forvaltning af området.

3.3 Lovpligtig forvaltningsrevision

Den lovpligtige revision omfatter ifølge Styrelsesloven både finansiel revision og løbende forvaltningsrevision.

Forvaltningsrevisionen er udført integreret og sideløbende med den finansielle revision på udvalgte lov-mæssige og væsentlige områder.

Forvaltningsrevisionen har bl.a. omfattet stikprøvevis gennemgang af systemer, beslutningsgrundlag og rapporter, analyser af udgifts- og indtægtsposter, undersøgelser af nøgletal mv. samt analyser af budgetafvigelser.

I det omfang vores vurderinger afdækker usædvanlige forhold eller udviklingstendenser på et område, har vi vurderet, om ressourcer mv. anvendes hensigtsmæssigt og betryggende.

Forvaltningsrevisionen i 2016 har omfattet vurdering og opfølgning på de administrative forretningsgange, som kommunen har implementeret.

Vores forvaltningsrevision har i 2016 blandt andet omfattet vurdering af:

- Vurdering af kommunens økonomi - afsnit 2
- Bilagsbehandling, funktionsadskillelse og interne kontroller - afsnit 5.2
- Forretningsgange på lønområdet - afsnit 6.1
- Forretningsgange på områder med statsrefusion - afsnit 8.2.4

3.4 Den afsluttende revision

Den afsluttende revision sikrer, at de aflagte regnskaber ikke indeholder væsentlige fejl. Det vil sige, at regnskabet er korrekt og giver et retvisende billede af kommunens samlede økonomiske resultat og stilling.

4 Revision af kommunens interne it-kontroller

Omfang

Revisionen har omfattet revision af kommunens generelle it-kontroller for de it-systemer, der har betydning for kommunens regnskabsføring og regnskabsaflæggelse.

Vi har tilrettelagt revisionen efter et rotationsprincip, således at ikke alle områder revideres i samme omfang hvert år. I 2016 har revisionen omfattet følgende områder:

- Adgangssikkerhed til økonomistyringssystem, lønsystem, AS2007, BD Ressource og sikkerhedssystemet KMD KSP/CICS, herunder brugeradministration, brugerrettigheder, adgangskontrol, systemadministration og fysisk adgang til serverrum.
- Logisk adgangskontrol i Windows AD og AS2007
- Outsourcing af centrale it-systemer, herunder kommunens egne kontroller samt indhentelse og vurdering af revisorerklæringer fra it-serviceleverandører.

Revisionen har desuden omfattet elementer af forvaltningsrevision inden for it-beredskabsplaner. Endvidere har revisionen omfattet en opfølgning på konstaterede svagheder fra sidste år.

Det udførte arbejde

Vi har foretaget forespørgsler hos it-ledelsen, medarbejdere med ansvar og opgaver inden for it samt systembrugere.

Vi har udført revisionshandling i form af inspektioner, observationer og udførelse af kontroller, herunder gennemgang af modtagne dokumenter og materialer, efterprøvelse af interne it-kontroller og dokumentation herfor samt test af de interne it-kontrollers funktionalitet, hvor dette er relevant.

Vi har baseret revisionen på eksterne revisorerklæringer med høj grad af sikkerhed for de dele af it-systemerne, som EG A/S, Silkeborg Data A/S og KMD A/S er ansvarlige for i henhold til aftale med kommunen.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunen i alle væsentlige henseender har implementeret hensigtsmæssige interne it-kontroller, der medvirker til at opretholde informationernes integritet og sikkerheden af data, som it-systemerne behandler i forhold til regnskabsføringen og regnskabsaflæggelsen.

Vi har dog ved revisionen konstateret svagheder i kommunens forretningsgange og interne kontroller, der kan afhjælpes ved at gennemføre følgende anbefalinger:

1. Vi anbefaler, at kommunen udarbejder og implementerer en formel forretningsgang for håndtering af ændringer i funktionalitet og konfigurationer i økonomistyringssystemet.

Anbefalingen er videreført fra 2015.

2. Vi anbefaler, at kommunen udarbejder og implementerer en formel proces for indhentning og gennemgang af eksterne serviceleverandørers revisionserklæringer.

Anbefalingen er videreført fra 2014 og 2015.

Vi vurderer, at kommunens overordnede styring af it-sikkerheden kan forbedres ved at gennemføre følgende anbefalinger:

1. Vi anbefaler, at kommunen udarbejder risikovurderinger for de kritiske systemer.

Vi har noteret os, at kommunen har iværksat en proces for gennemførelse af risikovurderinger.

2. Vi anbefaler, at kommunen udarbejder en beredskabsplan for kommunens mest kritiske it-systemer til at adressere nedbrud og sikring af fortrolighed og integritet af systemernes data.

Vores øvrige anbefalinger er meddelt it-afdelingens ledelse i forbindelse med afslutningen af vores it-revision.

5 Regnskabsføring og interne kontroller

5.1 Regler for økonomisk styring

Vi har gennemgået kommunens principper for økonomistyring og herunder vurderet, om principperne fortsat beskriver rammen og reglerne for, hvordan kommunens økonomistyring, kasse- og regnskabsvæsen mv. udøves i praksis.

Konklusion

Det er fortsat vores opfattelse, at principperne for økonomistyring i fornødent omfang beskriver rammen og reglerne for kommunens kasse- og regnskabsvæsen, herunder niveauet for de interne kontroller og ledelsestilsynet.

I de følgende afsnit har vi efterprøvet, om konkrete og væsentlige dele af principperne for økonomistyring fungerer i praksis.

5.2 Bilagsbehandling, funktionsadskillelse og interne kontroller

Vi har valgt at sætte fokus på, om bilagsbehandlingen i kommunen overholder de regler, som er vedtaget i principperne for økonomistyring.

Principperne indeholder følgende grundlæggende regler for den elektroniske bilagsbehandling i kommunen:

- Bilagene kræver alene elektronisk attestations før bogføring og betaling.
- Den ledelsesmæssige kontrol af øvrige bilag er integreret i de budgetansvarliges almindelige ledelsestilsyn ud fra en afvejning af risiko og væsentlighed. Det fremgår af principperne, at de budgetansvarlige har pligt til at tilrettelægge, beskrive, udføre og dokumentere et økonomisk ledelsestilsyn.
- Økonomi og Finans udfører kontroller af særligt risikofyldte manuelle udbetalinger.

Vi har undersøgt, om bilagsbehandlingen følger disse regler og i det hele taget er tilrettelagt hensigtsmæssigt og betryggende.

Der er ikke etableret en fuldstændig funktionsadskillelse mellem disponerende, registrerende og kontrollerende funktioner i kommunen. Dette forhold forøger risikoen for fejl som følge af tilsigtede eller utilsigtede handlinger eller mangler.

Ledelsen har etableret interne kontroller til imødegåelse af disse risici. Blandt andet er der kontrol af pengestrømme, som ikke er omfattet af NEM-konto, budgetansvarliges ledelsestilsyn, systemansvarliges kontroller af indberetninger og kontrol med særligt risikofyldte bilag. Herudover har kommunen udviklet et system, som elektronisk dokumenterer udførte økonomiske ledelsestilsyn.

Der er dog en enkelt forvaltning i kommunen, som først forventer at have implementeret systemet for dokumentation af udført ledelsestilsyn i starten af 2017.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunens bilagsbehandling er velfungerende og dermed er tilrettelagt på en hensigtsmæssig og betryggende måde. Det er også vores vurdering, at bilagsbehandlingen afvikles i overensstemmelse med den valgte praksis og gældende konteringsregler. Vi har ikke fundet fejl i de bilag, som vi har gennemgået.

5.3 Beholdningseftersyn og gennemgang af udvalgte balanceposter

Vi har foretaget et uanmeldt beholdningseftersyn pr. 31. august 2016, som har omfattet kontrol af tilstedeværelsen af kommunens likvide aktiver, midlertidige anbringelser, fejlkonti og ventende remittering.

Vi har undersøgt, om den etablerede kassevirksomhed fungerer betryggende og følger reglerne for kassekontrol mv., som beskrevet i principperne for økonomistyring.

Endvidere har vi vurderet de generelle forretningsgange for afstemning af balancekonti.

Vi har ved revisionsbesøget fokuseret på at undersøge, om de enkelte afdelinger overholder reglerne i principper for økonomistyring om løbende afstemning af balancekonti.

Afstemningsprocedurerne skal sikre, at balancens poster løbende bliver afstemt og udlignet, så der ikke opstår uafklarede mellemværender og differencer med borgere, virksomheder og myndigheder.

Økonomi og Finans har i et underbilag til principperne beskrevet kravene til afstemning af balancekonti, som bl.a. indeholder en beskrivelse af ansvarsfordelingen, tidsterminer og de indholdsmæssige krav til en afstemning. Økonomi og Finans har også etableret et løbende tilsyn med, at afstemningsrutinerne bliver overholdt.

Vi har stikprøvevist efterprøvet, om de enkelte afdelinger er ajour med afstemningsarbejdet i forhold til fastlagte regler og tidsterminer.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunens kassevirksomhed fungerer betryggende og følger de regler, som byrådet har vedtaget. Under eftersynet fik vi bekræftet tilstedeværelsen af de kontante og likvide beholdninger.

Det er vores opfattelse, at der er etableret en betryggende forretningsgang for afstemning af balancens konti, som sikrer en løbende afstemning af balancens poster. Dette underbygges af vores stikprøver på udvalgte balanceposter.

5.4 Bilagsrevision på udvalgte områder

Vi har gennemgået en stikprøve af regnskabsbilag inden for områderne:

- Transport og infrastruktur
- Folkeskolen
- Dagtilbud mv. til børn og unge
- Tilbud til ældre og handicappede
- Fællesudgifter og administration (hovedkonto 6).

Konklusion

Gennemgangen har ikke givet anledning til kommentarer.

6 Løn- og personaleområdet

6.1 Forretningsgange og sagsrevision

Vi har foretaget stikprøvevis lønrevision med det formål at sikre, at procedurerne omkring indberetning og udbetaling af løn fungerer betryggende.

Vores lønrevision tager afsæt i en vurdering af de arbejdsgange og interne kontroller, som har væsentlig betydning for løndannelsen både centralt og decentralt. På baggrund af denne vurdering har vi udvalgt en række lønsager til test af forretningsgangene.

I lønsagerne har vi bl.a. påset,

- at der foreligger godkendte ansættelsesaftaler,
- at lønindplaceringen, jf. ansættelsesbrevet, er i overensstemmelse med gældende overenskomst,
- at der er overensstemmelse mellem ansættelsesbrevet og den udbetalte løn,
- at der for udbetaling af særydelser foreligger dokumentation for den udbetalte ydelse,
- at den udbetalte særydelse er udbetalt med korrekt beløbssats.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunens etablerede forretningsgange vedrørende lønadministrationen generelt er betryggende og fungerer hensigtsmæssigt. Vi har ikke fundet væsentlige fejl eller mangler i de gennemgåede stikprøver.

6.2 Vederlag mv. til politikere

Vi har foretaget gennemgang af udbetalte vederlag, diæter og godtgørelser til borgmester, udvalgsformænd og byrådsmedlemmer.

Konklusion

Gennemgangen af udbetalt vederlag mv. har vist, at udbetalingerne er foretaget i henhold til gældende regler og kommunens bestemmelser i øvrigt.

6.3 Lønudbetaling til den administrative ledelse mv.

Vi har foretaget en stikprøvevis gennemgang af lønudbetaling til den administrative ledelse og personalet på Løn- og Personalekontoret.

Konklusion

Gennemgangen af lønudbetalinger har vist, at der ikke er foretaget fejludbetalinger.

7 Revision af årsregnskabet

7.1 Årsregnskabet opbygning og indhold

Vi har undersøgt, om kommunens regnskabsaflæggelse er foretaget i overensstemmelse med formkravene i Økonomi- og Indenrigsministeriets gældende regler.

Vi har fulgt op på, om der i forhold til regnskabet for 2015 er foretaget ændringer i kommunens regnskabspraksis, samt om disse ændringer er godkendt af byrådet. Det er endvidere vurderet, om de foretagne ændringer er i overensstemmelse med Social- og Indenrigsministeriets regler, og om de er tilstrækkeligt belyst i regnskabsaflæggelsen.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunens regnskabsaflæggelse er foretaget i overensstemmelse med formkravene udmeldt af Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Kommunen har igennem flere år arbejdet med udvikling af et nyt design for kommunens årsberetning. Det er vores opfattelse, at Hjørring Kommune har for regnskabsår 2016 fået udarbejdet en årsberetning som er kort og præcis, samt giver de vigtigste informationer om regnskabet og dets resultat.

7.2 Forretningsgange for regnskabsaflæggelsen

Kommunens forretningsgange vedrørende regnskabsaflæggelse er gennemgået. Ved denne gennemgang har vi vurderet, om kommunen i tilstrækkelig grad sikrer korrekt regnskabsaflæggelse ved hjælp af procedurer, ansvarsplacering og ledelsestilsyn, herunder anvendelse af materialeplaner og andre styringssystemer.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at forretningsgangene vedrørende regnskabsaflæggelse har fungeret meget tilfredsstillende.

7.3 Budget- og bevillingskontrol

Vi har påset, at kommunens finansielle dispositioner er i overensstemmelse med det vedtagne budget, meddelte tillægsbevillinger og øvrige beslutninger af bevillingsmæssig karakter.

Samtidig har vi undersøgt, om kommunens bevillingsniveau er fastlagt i overensstemmelse med gældende regler.

Konklusion

Vi har i det aflagte regnskab ikke konstateret overskridelse af de meddelte bevillinger, og det vedtagne bevillingsniveau er i overensstemmelse med gældende regler.

7.4 Tilskud, udligning og skatter

Tilskuds- og udligningsbeløb er sammenholdt med opgørelser udarbejdet af Økonomi- og Indenrigsministeriet, ligesom indtægtsførte skatter er påset i overensstemmelse med de af SKAT foretagne fordelinger og meddelte oplysninger.

Vi har endvidere undersøgt, om kommunens kontering og periodisering er i overensstemmelse med konteringsreglerne i Budget- og regnskabssystemet for kommuner.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at tilskuds- og udligningsbeløb samt skatter er korrekt optaget i regnskabet.

7.5 Refusion af købsmoms

Vi har ved den afsluttende revision påset, at opgørelsen af købsmomsrefusion er udarbejdet efter gældende regler.

Ved gennemgangen af området har vi blandt andet påset, at der er tilrettelagt en forretningsgang, der sikrer,

- at der afregnes 17,5 % af tilskud fra fonde, private virksomheder, private foreninger med flere,
- at der sker tilbagebetaling af købsmoms ved salg af anlæg, når salget sker inden der er gået 5 år fra godkendelse af anlægsregnskabet,
- at tilskud til momsregistrerede, med fuld momsfradrag af sine udgifter hos SKAT, ikke anmeldes til momsrefusion efter bestemmelserne i positivlisten.

Konklusion

Kommunen har ikke fået etableret en forretningsgang, som sikrer, at tilskud til momsregistrerede tilskudsmodtagere, der har fuld fradragret for moms ved SKAT, ikke anvendes til momsrefusion og følger således ikke Økonomi- og Indenrigsministeriets orienteringsbrev herom.

Kommunen har oplyst, at de forventer at gennemgå området i 2017, hvor der vil blive fulgt op på regnskabsårene 2014 - 2016.

Herudover er det vores opfattelse, at opgørelsen af købsmomsrefusion er korrekt udarbejdet og korrekt optaget i regnskabet.

7.6 Lønrevision i forbindelse med årsregnskabet

Ved revisionen af årsregnskabet har vi undersøgt kommunens forretningsgange mv. i forhold til interne kontroller ved anvendelse af lønsystemet, bl.a. medarbejdernes muligheder for at indberette til egne cpr-numre mv.

Det er undersøgt, om lønsystemet er afstemt til bogholderiet/årsregnskabet.

Det er endvidere påset, at de til SKAT afgivne oplysninger om løn mv. er afstemt, ligesom det er kontrolleret, at tilbageholdt A-skat mv. er afregnet og afstemt.

Konklusion

Det er vores vurdering, at de interne kontroller udføres på betryggende vis og i henhold til kommunens gældende retningslinjer.

De nødvendige afstemninger af lønsystemet i forhold til bogholderiet/årsregnskabet er foretaget.

Det er endvidere dokumenteret, at der er overført korrekte oplysninger om lønforhold mv. til SKAT. Samtidig er årets tilbageholdelse og afregning af A-skat mv. dokumenteret.

7.7 Kommunal medfinansiering af de regionale sundhedsopgaver

Vi har påset, at den aktivitetsbestemte kommunale medfinansiering, jf. kommunens regnskab, er i overensstemmelse med den endelige opgørelse fra Sundhedsdatastyrelsen.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at den kommunale medfinansiering er korrekt optaget i regnskabet.

7.8 Anlægsvirksomhed

Vi har gennemgået udvalgte anlægsregnskaber/anlægsudgifter for at sikre, at der er korrekt sondring mellem anlæg og drift. Endvidere har vi i vores gennemgang fokuseret på bilagene, som er konteret under de enkelte anlægsprojekter. Gennemgangen af bilagene har haft til formål at sikre, at bilagene behandles korrekt, jf. gældende konteringsregler, og at kommunens kasse- og regnskabsregulativ overholdes.

Vi har undersøgt kommunens regler vedrørende aflæggelse af anlægsregnskaber, herunder hvorvidt gældende lovgivning følges i forhold til aflæggelsen.

Konklusion

Det er vores vurdering, at kommunens anlægsregnskaber er udarbejdet og aflagt i overensstemmelse med gældende regler og kommunens retningslinjer.

7.9 Forsyningsområdet

Forsyningsvirksomhederne skal "hvile i sig selv". Det vil sige, at indtægter og udgifter over en årrække skal balancere. Forsyningsvirksomhederne betragtes således som eksterne i forhold til øvrige kommunale aktiviteter. Forsyningsområdet omfatter affaldshåndtering.

Vi har ved revisionen påset, at mellemværenderne med forsyningsvirksomheden er korrekt optaget i balancen.

Konklusion

Vi har konstateret, at kommunens registrering fuldt ud lever op til Budget- og regnskabssystemets krav omkring opdeling af driften og balancen.

7.10 Indberetning til Forsyningssekretariatet mv.

De tidligere kommunale forsyningsvirksomheder på vand- og spildevandsområdet er omdannet til aktieselskaber med 100 % kommunalt ejerskab.

I forbindelse med kommunens indberetning i henhold til bekendtgørelse nr. 1212 af 14. oktober 2010 om kommuners indberetninger efter lov om kommuners afståelse af vandforsyninger eller spildevandsforsyninger for 2016, skal vi i henhold til § 3 i bekendtgørelsen afgive revisionserklæring om rigtigheden og fuldstændigheden af kommunens indberetning i henhold til § 2 i bekendtgørelsen.

Forsyningssekretariatet har på baggrund heraf udstedt en særlig revisionsinstruks, som gælder for alle indberetninger, der foretages efter den 31. december 2011.

Konklusion

Vi har afgivet revisorerklæring for kommunens indberetning og erklæring til Forsyningssekretariatet for 2016. Erklæringen er afgivet med forbehold om, at årsrapporten for 2016 for vandselskabet ikke var aflagt på erklæringstidspunktet, hvorfor vi ikke havde et fuldstændigt grundlag for at udtale os om evt. udlodning som følge af indvirkning af dette forhold.

7.11 Balancen

Vi har ved den afsluttende revision foretaget en række handlinger med henblik på at vurdere, om balancen giver et retvisende billede af kommunens aktiver og passiver i overensstemmelse med retningslinjerne i Budget- og regnskabssystem for kommuner.

Formålet med handlingerne er at sikre:

- at der er tilrettelagt rutiner til sikring af, at balancens konti alle er undergivet afstemning
- at der udføres et hensigtsmæssigt ledelsestilsyn med afstemningsprocesserne
- at saldiene på kontiene er specificeret og dokumenteret
- at aktiver og passiver er valide og korrekt dokumenteret i forhold til tilstedeværelse og værdiansættelse, herunder i overensstemmelse med eksternt dokumentationsmateriale
- at der ikke henstår væsentlige poster af ældre dato, hvor der burde have været taget stilling til afskrivning.

Vores gennemgang har omfattet udvalgte poster fra balancen, og vi har blandt andet påset:

- at posterne er indregnet og målt i overensstemmelse med Budget- og regnskabssystem for kommuner og kommunens regnskabspraksis
- at materielle og immaterielle anlægsaktiver er optaget i overensstemmelse med anlægskartotekets oplysninger, og at til- og afgang er korrekt registeret i anlægskartoteket
- at finansielle anlægsaktiver er korrekt indregnet, herunder at aktier, andelsbeviser og ejerandele i § 60 virksomheder er korrekte i forhold til kommunens ejerandele
- at omsætningsaktiver er korrekt indregnet og periodiseret
- at likvide beholdninger er korrekt indregnet og periodiseret
- at egenkapitalen er fordelt, registreret og klassificeret korrekt
- at indregning og måling af hensatte forpligtigelser er sket i overensstemmelse med gældende regler
- at gældsforpligtigelser er korrekt indregnet og periodiseret.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at balancens poster er dokumenteret tilfredsstillende. Kommunens forretningsgange, ledelsestilsyn og egne kvalitetskontroller har sikret en god kvalitet i afstemningerne.

Vores gennemgang af kortfristet tilgodehavender viser, at posten interne debitorer skulle have været udlignet ved udgang af regnskabsåret med tilsvarende post under kortfristet gæld. Forholdet betyder, at posterne kortfristet tilgodehavender og kortfristet gæld udviser begge ca. 11,9 mio. kr. for meget ved udgang af regnskabsåret.

Vores gennemgang af udvalgte poster herudover bekræfter, at kommunens aktiver og passiver er indregnet i balancen i overensstemmelse med retningslinjerne i Budget- og regnskabssystem for kommuner og kommunens regnskabspraksis.

7.12 Låneoptagelse

Vi har gennemgået kommunens procedure for låneoptagelse og lånerammeopgørelse for bl.a. at påse, at denne følger Økonomi- og Indenrigsministeriets regler på området.

Endvidere har vi påset, at den udarbejdede opgørelse over lånerammen kun indeholder kategorier af udgifter og beløbsstørrelser, som kan medtages, jf. lånebekendtgørelsen med tilhørende fortolkninger.

Konklusion

Kommunens lånerammeberegning og låneoptagelse er i overensstemmelse med gældende regler.

8 Revision af de sociale regnskaber - områder med statsrefusion

Efterfølgende redegøres for revisionsforløbet og vurderingerne af kommunens administration på det sociale område.

Revisionen udføres i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik.

Vi har i forbindelse med revisionsbesøgene orienteret den administrative ledelse om revisionens omfang og resultater såvel generelt som mere detaljeret.

8.1 Revisionserklæring vedrørende de sociale it-systemer

I bekendtgørelse nr. 1617 af 15. december 2016 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Transport-, Bygnings- og Boligministeriets og Undervisningsministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen) er der fastsat en række krav til de dokumentations- og registreringssystemer, kommunen anvender i forbindelse med administrationen af en række opgaver på Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets og øvrige ministeriers ressortområder.

Kommunen skal sikre, at der foreligger en uafhængig revisorerklæring om, at det pågældende system fungerer i et it-miljø med en tilfredsstillende system- og datasikkerhed, og at de interne kontroller i systemerne sikrer en fuldstændig og nøjagtig behandling af godkendte transaktioner.

Ovennævnte er gældende, såfremt kommunen ved registrering af sagen og beregning af ydelsen eller tilskuddet anvender et it-system, eller hvis databehandlingen helt eller delvist foretages af andre end den dataansvarlige kommune.

Konklusion

Kommunen anvender registreringssystemer, hvor databehandlingen varetages af KMD. Vi henviser til de den 17. marts 2017 udarbejdede erklæringer for 2016, som kommunen har fået fremsendt fra KMD.

I de modtagne erklæringer har der ikke været forhold, der giver anledning til yderligere revision.

8.2 Løbende revision

8.2.1 Generelt

De efterfølgende afsnit vil indeholde en beskrivelse af formål, omfang samt revisionens udførelse, som er dækkende for samtlige reviderede personsagsområder. Personsagsområderne er opdelt i overensstemmelse med den autoriserede kontoplan på hovedfunktionsniveau.

8.2.2 Formål

Formålet med revisionen er at efterprøve, om kommunens administrative og regnskabsmæssige praksis, herunder forretningsgange, interne kontrolprocedurer samt procedurer for sagsbehandling på de sociale områder, er hensigtsmæssige og fungerer på betryggende vis.

Revisionen udføres i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik og bekendtgørelse nr. 1617 af 15. december 2016 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Social- og Indenrigsministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrations- og Boligministeriets og Ministeriet for børn, Undervisning og Ligestillings ressortområder.

8.2.3 Revisionens omfang og udførelse

Revisionen gennemføres ved en kombination af system- og substansrevision baseret på revisors faglige vurdering af kommunens systemer, forretningsgange, kontrolmiljø mv.

Antallet af gennemgåede sager skal ses i sammenhæng med de anvendte revisionsmetoder, test af kontroller og substansrevision.

Udvælgelsen af personsager planlægges og gennemføres ud fra revisors faglige vurdering af væsentlighed og risiko, og der er lagt særligt vægt på følgende kriterier:

- nyetablerede sager
- sager af væsentlig økonomisk karakter
- sager af væsentlig sagsbehandlingsmæssig, principiel og lokal karakter
- sager efter revisors vurdering.

Revisionen omfatter ikke en socialfaglig vurdering, men alene en vurdering af det retlige grundlag i sagerne.

Vi har foretaget kontrol af, at bogførte udbetalinger mv. er sket med hjemmel i meddelte bevillinger samt gældende love og bestemmelser. Det er endvidere efterprøvet, om der ved sagsbehandlingen er taget hensyn til principielle afgørelser, der er truffet af decisionsmyndigheder og ankeinstanser inden for de forskellige områder.

Vi har endvidere efterprøvet, om kommunen ved sagsoprettelse og ved lovpligtige sagsopfølgninger har udnyttet muligheden for at foretage kontrol af oplysninger om økonomiske forhold, herunder i fornødent omfang har sammenholdt oplysninger fra forskellige registre med det formål at sikre, at der ikke udbetales uforenelige ydelser.

8.2.4 Forretningsgange og sagsbehandling

I henhold til regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen på områder med statsrefusion og tilskud skal kommunen have tilrettelagt interne kontroller til sikring af kvaliteten i sagsbehandlingen.

Vi har efterprøvet, om kommunens administrative og regnskabsmæssige praksis (herunder forretningsgange, interne kontrolprocedurer, procedurer for sagsbehandling samt kvalitetskontrol) inden for følgende personsagsområder er hensigtsmæssig og fungerer på betryggende vis:

- Tilbud til udlændinge (herunder integrationsprogram og introduktionsforløb og ydelser til udlændinge omfattet af integrationsloven)
- Personlige tillæg og helbredstillæg efter lov om social pension
- Kontante ydelser (herunder kontanthjælp, uddannelseshjælp, sygedagpenge og SEL §§ 100)
- Revalidering (herunder ressourceforløb, jobafklaringsforløb og fleksjob/flekslønstilskud)
- Arbejdsmarkedsforanstaltninger (herunder indsatsen for forsikrede ledige).

Vi har foretaget test af kontroller af 71 personsager for at efterprøve kommunens forretningsgange, kvalitetskontrol og andre interne kontroller.

I bilag 1, 2 og 3 til denne beretning er der en mere detaljeret redegørelse for resultatet af den udførte personsagsgennemgang, herunder fravalg samt den de tværministerielle oversigter og opfølgning på decisionskrivelse vedrørende 2015 og tidligere år.

Dette sker som følge af ministeriernes krav om lovpligtige redegørelser om den udførte revision af områder med statsrefusion og tilskud, jf. bekendtgørelse nr. 1617 af 15. december 2016 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Transport-, Bygnings- og Boligministeriets og Undervisningsministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen).

Konklusion

Det er vores vurdering, at der generelt er etableret hensigtsmæssige og betryggende forretningsgange mv. på personsagsområderne, samt at der administreres i overensstemmelse med disse.

8.2.5 Personsager

På baggrund af en vurdering af væsentlighed og risiko er der foretaget gennemgang af personsager.

Personsagsgennemgangen er foretaget som kombination af test af kontroller samt juridisk kritisk revision inden for følgende områder:

- Tilbud til udlændinge (herunder integrationsprogram og introduktionsforløb og ydelser til udlændinge omfattet af integrationsloven)
- Personlige tillæg og helbrestillæg efter lov om social pension
- Kontante ydelser (herunder kontanthjælp, uddannelseshjælp, sygedagpenge og SEL §§ 100)
- Revalidering (herunder ressourceforløb, jobafklaringsforløb og fleksjob/flekslønstilskud)
- Arbejdsmarkedsforanstaltninger (herunder indsatsen for forsikrede ledige).

Sammenfattende konklusion på personsagsgennemgang

På baggrund af den udførte revision er det vores opfattelse, at personsagerne generelt administreres i overensstemmelse med gældende regler.

På følgende områder har vi alene fundet ubetydelige eller ingen fejl:

- Advokatbistand i forbindelse med anbringelser
- Helbrestillæg og personlige tillæg
- Beboerindskudslån
- Kontanthjælp
- Flekslønstilskud
- Ressourceforløb

Der er efter vores vurdering behov for øget fokus på sagsadministrationen for følgende områder:

Integration

Der er foretaget gennemgang af 4 sager, og der er konstateret fejl og mangler i alle sager. Fejlene kan henføres til:

- Integrationskontrakten indeholder ikke hvilken forvaltning, der er ansvarlig for koordinering af integrationsindsatsen
- Manglende underskrift fra udlændingen på integrationskontrakten
- Kontering af etablering efter §35 ej korrekt
- Kontering af engangshjælp ej korrekt

Der er iværksat nye arbejdsgange i forbindelse med integrationskontrakten, således at der fremover sikres, at denne underskrives af udlændingen, samt at det angives, hvilken forvaltning der er ansvarlig for at koordinere integrationsindsatsen. Endvidere er der foretages rettelser af kontering af etablering efter §35 samt engangshjælp.

Jobafklaring

Der er foretaget gennemgang af 6 sager, og der er konstateret fejl og mangler i 3 sager. Fejlene kan henføres til:

- Behandling i rehabiliteringsteamet foretages senere end 4 uger efter ophør af sygedagpengeudbetalingen

Revalidering

Der er foretaget gennemgang af 5 sager, og der er konstateret fejl og mangler i 4 sager. Fejlene kan henføres til:

- Mindre overskridelser af rettidig opfølgning hver 3. måned

Sygedagpenge

Der er foretaget gennemgang af 10 sager, og der er konstateret fejl og mangler i 8 sager. Fejlene kan henføres til:

- 1. opfølgningssamtale eller efter følgende samtaler ikke afholdt rettidigt.

Der henvises til afsnit 1.5.2 Revisionens bemærkninger til årsregnskabet 2016.

Uddannelseshjælp

Der er foretaget gennemgang af 5 sager, og der er konstateret fejl og mangler i 2 sager.

Fejlene kan henføres til:

- Manglende afholdelse af 3 samtaler for uddannelsesparate inden for de første 3 måneder

Kontantydelse

Der er foretaget gennemgang af 3 sager, og der er konstateret fejl og mangler i alle sager.

Fejlene kan henføres til:

- Tilbud efter LAB kap. 13e givet senere end 4 uger efter henvendelsen.

Forsikrede ledige

Der er foretaget gennemgang af 6 sager, og der er konstateret fejl og mangler i 3 sager.

Fejlene kan henføres til:

- Jobsamtaler inden for de første 6 måneder afholdes ikke rettidigt

8.3 Afsluttende revision

8.3.1 Regnskabsaflæggelse og restafregning af refusion

Vi har kontrolleret, at kommunen har afstemt restafregningsskemaerne til bogføringen. Vi har endvidere stikprøvevist undersøgt, om kommunens kontering af udgifter og indtægter vedrørende refusionsanmeldelserne er korrekt og kommer korrekt til udtryk i regnskabet.

Vi har ligeledes kontrolleret, om eventuelle refusionsmæssige berigtigelser vedrørende tidligere år er korrekt opgjort og medtaget i refusionsopgørelserne.

Vi har påset, at der ved skattepligtige ydelser er foretaget korrekt afregning af A-skat mv.

Konklusion

Vi har konstateret fejl i restafregningsskema vedrørende det sociale område, svarende til manglende hjemtagelse af statsrefusion på i alt 1,8 mio. kr. Indtægten mangler i kommunens driftsregnskab for 2016 og er tilsvarende ikke optaget som tilgodehavende i balancen. Beløbene er korrigeret på det endelige restafregningsskema 2016.

Herudover er det vores opfattelse, at regnskabet er aflagt i overensstemmelse med fagministeriernes regler for området samt at kommunens restafregninger af refusion på sociale udgifter svarer til bogføringen.

Det er ligeledes vores opfattelse, at forretningsgangene for regnskabsaflæggelse og restafregning af refusion har fungeret meget tilfredsstillende.

8.3.2 Socialt bedrageri

I bekendtgørelse nr. 1617 af 15. december 2016 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Transport-, Bygnings- og Boligministeriets og Undervisningsministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen) er der fastsat et krav om, at vi skal påse, at kommunen har etableret procedurer til at forebygge og afdække tilfælde af uberettiget modtagelse af ydelser mod bedre vidende på områder omfattet af denne bekendtgørelse samt for sagsoplysning på Udbetaling Danmarks sagsområde, jf. § 11 i lov om Udbetaling Danmark, og om procedurerne fungerer på betryggende vis.

Vi har ved vores revision påset:

- om kommunen har vedtaget politiske eller strategiske retningslinjer
- hvordan kontrollen er organiseret
- om kommunen har en procedure for håndtering af oplysninger mellem afdelinger, fra andre myndigheder, private samt gennemførte virksomhedskontroller og elektroniske eller manuelle kontroller. Herunder om kommunen har nedsat en kontrolgruppe
- om kommunen har en procedure for tilbagebetalingskrav.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunen har etableret en betryggende og hensigtsmæssig forretningsgang til at forebygge og afdække tilfælde af uberettiget modtagelse af ydelser.

9 Afgivne revisionsberetninger og påregnede opgørelser mv.**9.1 Revisionsberetninger afgivet til Hjørring byråd**

Der ikke afgivet delberetninger i regnskabsår 2016.

9.2 Påregnede opgørelser og øvrige opgaver

Der henvises til oversigten i bilag 5.

10 Revisors erklæring

Vi erklærer, at

- vi opfylder de i lovgivningen indeholdte habilitetsbestemmelser
- vi under revisionen har modtaget de oplysninger, som vi har anmodet om.

Vi har iværksat foranstaltninger til sikring af, at BDO ikke har leveret ydelser omfattet af Revisorlovens § 21, stk. 1, til de af kommunen ejede virksomheder og selvejende institutioner med driftsoverenskomst.

Aalborg, den 3. maj 2017

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Torben Rohde Pedersen
Statsautoriseret revisor

Jan Hansen
Registreret revisor

-

BILAG 1, BESKÆFTIGELSESMINISTERIET

1 Tværministeriel oversigt over konstaterede fejl og mangler ved den sociale revision 2016

Oversigt over konstaterede fejl og mangler på Beskæftigelsesministeriets, Børne- og Socialministeriets og Udlændinge- og Integrationsministeriets områder - regnskabsåret 2016

Kommunenavn: Hjørring Kommune

Revideret af: BDO - Peter Barslund

Beskæftigelsesministeriet

Funktion	Sagsområde	Regler	Antal udvalgte sager	Væsentlige fejl <u>uden</u> refusionsmæssig betydning (Antal noteres)	Væsentlige fejl <u>med</u> refusionsmæssig betydning (Antal noteres)	Systematiske / generelle fejl <u>uden</u> refusionsmæssig betydning (Ja/Nej)	Systematiske / generelle fejl <u>med</u> refusionsmæssig betydning (Ja/Nej)	Kommentarer vedrørende konstaterede fejl (Henvisning til afsnit)	Området fravalgt (Ja/Nej)	Området administreres generelt i overensstemmelse med gældende regler (Ja/Nej)	Revisionsbemærkninger (Noteres ved angivelse af samme nummerering som fremgår af revisionsberetningen)	Forbehold (Antal noteres)
Funktion 5.57.73, samt 5.57.75	Kontant- og uddannelseshjælp. Udbetaling, beregning og kontering. Rådighedsvurdering og sanktionering.	LAS	10	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.57.75 samt 5.57.73	Aktivering, kontaktforløb, jobplaner mv.	LAB	10	2	0	Nej	Nej	Afsnit 1.3.1	Nej	Ja	*	0

Funktion 5.57.73., 5.57.75 samt 5.58.80	Revalidering inkl. forrevalidering	LAS kap. 6	5					Afsnit 1.3.2	Nej	Ja	*	0
				4	0	Nej	Nej					
Funktion 5.58.80, 5.58.81, 5.68.91 og 5.68.98	Tilskud til udgifter til hjælpemidler, befordringsgodtgørelse mv. samt tilskud til jobrotation og voksenlærlinge, løntilskud mv.	LAB kap. 12, 14 og 15 samt kap. 18	4					*	Nej	Ja	*	0
				0	0	Nej	Nej					
Funktion 5.68.90	Driftsudgifter og mentorstøtte	LAB kap. 9 b og 10 mv.	6					*	Nej	Ja	*	0
				0	0	Nej	Nej					
Funktion 5.58.81	Fleksjob	LAB §§ 69 - 75	4					*	Nej	Ja	*	0
				0	0	Nej	Nej					
Funktion 5.58.83	Ledighedsydelse og særlig ydelse	LAS kap. 7	0					*	Ja	*	*	0
				*	*	*	*					
Funktion 5.57.71 og 8.51.52	Sygedagpenge	Lov om sygedagpenge	10					Afsnit 1.3.3	Nej	Nej	Beretning nr. 21, afsnit 1.5.2	0
				8	0	Ja	Nej					
Funktion 5.68.97	Seniorjob	Lov om seniorjob	3					*	Nej	Ja	*	0
				0	0	Nej	Nej					
Funktion 5.68.96	Servicejob (løntilskud)	Lov om ophævelse af lov om servicejob	0					*	Ja	*	*	0
				*	*	*	*					
Funktion 5.57.78, 5.68.90 og 5.68.91	Forsikrede ledige (medfinansiering af a-dagpenge, opfølgning kontaktføreløb og tilbud)	§ 82 a i lov om arbejdsløshedsforsikring mv. og LAB	6					Afsnit 1.3.4	Nej	Ja	*	0
				3	0	Nej	Nej					
Funktion 5.58.82	Forsørgelse og aktivering af personer i ressourceforløb, der modtager ressourceforløbsydelse.	LAB kapital 12 a	4					*	Nej	Ja	*	0
				0	0	Nej	Nej					
Funktion 5.58.82	Forsørgelse og aktivering af personer i jobafklaringsforløb, der modtager ressourceforløbsydelse.	LAB kapital 12 b.	6					Afsnit 1.3.5	Nej	Ja	*	0
				3	0	Nej	Nej					
Funktion 5.57.78 og 5.57.79	Midlertidig arbejdsmarkedsydelse (medfinansiering af midlertidig arbejdsmarkedsydelse og tilhørende aktiveringsudgifter)	LAB kapitel 13 d og lov om arbejdsløshedsforsikring § 52 o.	0					*	Ja	*	*	0
				*	*	*	*					
Funktion 5.57.79	Kontantydelse og dertilhørende aktiveringsudgifter	Lov om kontantydelse	3					Afsnit 1.3.6	Nej	Ja	*	0
				3	0	Nej	Nej					

Funktion 05.57.72	Hjælp i særlige tilfælde (enkeltudgifter, sygebehandling, samværsret med børn, flytning)	LAS kap. 10	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 5.57.72	Efterlevelseshjælp	LAS kap. 10 a	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 8.32.23/8.51.52	Beboerindskudslån	Lov om individuel boligstøtte	3	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.48.67	Personlige tillæg til pensionister	Lov om social pension kap. 2 og Bekendtgørelse af lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension mv. kap. 2	4	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0

LAS - Lov om aktiv socialpolitik,

LAB - Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats

IL - Lov om integration af udlændinge i Danmark

	Ja	Nej
Er der manglende afstemninger på Beskæftigelsesministeriets område		x

Udfyldt af: Peter Barslund
(revisors navn)

1.1 Indledning

Dette bilag er en særskilt redegørelse til Beskæftigelsesministeriet på baggrund af de særlige rapporteringskrav, som fremgår af bekendtgørelse nr. 1617 af 15. december 2016 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision. Redegørelsen skal ses som et supplement til revisionsberetningen for 2016 vedrørende de sociale udgifter, der er omfattet af statsrefusion på Beskæftigelsesministeriets ressortområde.

Bilaget indeholder:

- Opfølgning på decisionsskrivelse vedrørende 2015 og tidligere år
- Den tværministerielle oversigt
- Redegørelse for personsagsgennemgang
- Redegørelse for fravalg af gennemgang af personsager.

1.2 Opfølgning på decisionsskrivelser for 2015 og evt. tidligere

Jf. decisionsskrivelse fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering af 19. december 2016 ses ingen forhold til opfølgning.

1.3 Personsagsgennemgang

I det efterfølgende redegøres for væsentlige fejl og mangler i forhold til den enkelte personsag, der er konstateret ved sagsgennemgangen.

1.3.1 Kontanthjælp og uddannelseshjælp

Der er ved gennemgangen konstateret 2 fejl og mangler i de udvalgte sager uden umiddelbar udbetalings- og/eller refusionsmæssig betydning, der kan henføres til:

- I 2 sager vedrørende uddannelsesparate er der ikke afholdt 3 samtaler inden for de første 3 måneder

1.3.2 Revalidering inkl. forrevalidering

Der er ved gennemgangen konstateret 4 fejl og mangler i de udvalgte sager uden umiddelbar udbetalings- og/eller refusionsmæssig betydning, der kan henføres til:

- I 4 sager vedrørende revalidering er der manglende rettidig opfølgning

1.3.3 Sygedagpenge

Der er ved gennemgangen konstateret 8 fejl og mangler i de udvalgte sager uden umiddelbar udbetalings- og/eller refusionsmæssig betydning, der kan henføres til:

- I 8 sager vedrørende sygedagpenge er 1. opfølgningssamtale eller efterfølgende samtaler ikke afholdt rettidigt

Der henvises til afsnit 1.5.2 "Revisionens bemærkninger"

1.3.4 Forsikrede ledige

Der er ved gennemgangen konstateret 3 fejl og mangler i de udvalgte sager uden umiddelbar udbetalings- og/eller refusionsmæssig betydning, der kan henføres til:

- I 3 sager afholdes jobsamtaler indenfor de første 6 måneder ikke rettidigt.

1.3.5 Ressourceforløb

Der er ved gennemgangen konstateret 3 fejl og mangler i de udvalgte sager uden umiddelbar udbetalings- og/eller refusionsmæssig betydning, der kan henføres til:

- I 3 sager vedr. jobafklaringsforløb behandles sagen i rehabiliteringsteamet senere end 4 uger efter ophør af sygedagpengeudbetalingen

1.3.6 Kontantydelse

Der er ved gennemgangen konstateret 3 fejl og mangler i de udvalgte sager uden umiddelbar udbetalings- og/eller refusionsmæssig betydning, der kan henføres til:

- I 3 sager er tilbud efter LAB kap. 13e givet senere end 4 uger efter henvendelsen

1.4 Fravalg af personsagsgennemgang

Vi har for 2016 foretaget fravalg af revision af personsager inden for følgende områder:

- Servicejob (senest revideret i 2015)
- Hjælp i særlige tilfælde, LAS kap. 10 (senest revideret i 2015)
- Ledighedsydelse (senest revideret i 2015)
- Midlertidig arbejdsmarkedsydelse (senest revideret i 2014)
- Efterlevelseshjælp (ingen udgifter de seneste 3 år)

Vi har i 2016 fravalgt personsagsgennemgang på efterlevelseshjælp, da der ingen udgifter er på området.

Vedrørende områderne servicejob, hjælp i særlige tilfælde LAS kap. 10, ledighedsydelse og midlertidig arbejdsmarkedsydelse er personsagsgennemgang fravalgt, da områderne ikke har givet anledning til fejl og mangler tidligere år og vil indgå i 3 års planen.

BILAG 2, BØRNE- OG SOCIALMINISTERIET

2 Tværministeriel oversigt over konstaterede fejl og mangler ved den sociale revision 2016

Oversigt over konstaterede fejl og mangler på Børne- og Socialministeriets områder - regnskabsåret 2016

Kommunenavn: Hjørring Kommune

Revideret af: BDO - Peter Barslund

Børne- og Socialministeriet

Funktion	Sagsområde	Regler	Antal udvalgte sager	Væsentlige fejl <u>uden</u> refusionsmæssig betydning (Antal noteres)	Væsentlige fejl <u>med</u> refusionsmæssig betydning (Antal noteres)	Systematiske / generelle fejl <u>uden</u> refusionsmæssig betydning (Ja/Nej)	Systematiske / generelle fejl <u>med</u> refusionsmæssig betydning (Ja/Nej)	Kommentarer vedrørende konstaterede fejl (Henvisning til afsnit)	Området fravalgt (Ja/Nej)	Området administreres generelt i overensstemmelse med gældende regler (Ja/Nej)	Revisionsbemærkninger (Noteres ved angivelse af samme nummering, som fremgår af revisionsberetningen)	Forhold (Antal noteres)
Funktion 5.22.07	Statsrefusion - Særlige dyre enkeltssager	SEL §§ 176 og 176 a	27	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
	Hjælp til flygtninge (Udgifter med 100 % statsrefusion)	SEL § 181	5	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.57.72	Merudgiftsydelse	SEL § 41	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 5.57.72	Tabt arbejdsfortjeneste	SEL § 42	6	2	0	Nej	Nej	Afsnit 2.3.1	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.28.20	Advokatbistand, aktindsigt mv.	SEL § 72	1	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0

Funktion 5.57.72	Dækning af nødvendige merudgifter	SEL § 100	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 5.38.42	Botilbud	SEL § 109	2	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.38.42	Botilbud	SEL § 110	5	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
5.25.10	Refusionsberettigede udgifter vedrørende flygtninge	Dagtilbudsloven § 99	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0

SEL - Lov om social service

	Ja	Nej
Er der manglende afstemninger på Social- og Indenrigsministeriets område		x

Udfyldt af: Peter Barslund
(revisors navn)

2.1 Indledning

Dette bilag er en særskilt redegørelse til Børne- og Socialministeriet på baggrund af de særlige rapporteringskrav, som fremgår af bekendtgørelse nr. 1617 af 15. december 2016 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision. Redegørelsen skal ses som et supplement til revisionsberetningen for 2016 vedrørende de sociale udgifter, der er omfattet af statsrefusion på Børne- og Socialministeriets ressortområde.

Bilaget indeholder:

- Opfølgning på decisionsskrivelse vedrørende 2015 og tidligere år
- Den tværministerielle oversigt
- Redegørelse for personsagsgennemgang
- Redegørelse for fravalg af gennemgang af personsager

2.2 Opfølgning på decisionsskrivelser vedrørende 2015 og tidligere år

Jf. decisionsskrivelse fra Børne- og Socialministeriet af 8. marts 2017 ses følgende forhold til opfølgning:

SEL §42 - Tabt arbejdsfortjeneste

Ministeriet bemærker, at revisor har konstateret fejl i alle seks gennemgåede sager. Ministeriet finder det positivt, at kommunen har iværksat tiltag til forbedring af sagsadministrationen og Ministeriet beder kommunens revisor om at følge op på området i forbindelse med revisionen for 2016.

Vi har i forbindelse med vores gennemgang i 2016 af SEL §42 - Tabt arbejdsfortjeneste konstateret en forbedring i fejlniveauet i forhold til vores revision i 2015.

2.3 Personsagsgennemgang

I det efterfølgende redegøres for væsentlige fejl og mangler i forhold til den enkelte personsag, der er konstateret ved sagsgennemgangen.

2.3.1 Tabt arbejdsfortjeneste

Der er foretaget gennemgang af 6 sager, som har givet anledning til kommentarer i 3 sager, der kan henføres til følgende:

- Fejl i beregningen af TA - konstateret i 2 sager
- Fejl i beregningen af pension - konstateret i 3 sager
- Manglende dokumentation for tidligere lønindtægt til beregning af TA - konstateret i 1 sag.
- Manglende stillingtagen til refusionsmæssige berigtigelser i forbindelse med forkert beregnet TA og pension - konstateret i 3 sager

I forhold til gennemgangen for 2015 ses det, at der er sket en forbedring, idet der nu kun er fejl i 50 % af sagerne mod 100 % i 2015, og der er nu en klar opgavefordeling mellem de enkelte afdelinger, og det økonomiske ledelsestilsyn er iværksat fra omkring august måned 2016.

2.4 Fravalg af personsagsgennemgang

Vi har for 2016 foretaget fravalg af revision af personsager inden for følgende områder:

- Merudgiftsydelser SEL §41 (senest revideret i 2015)
- Dækning af nødvendige merudgifter SEL §100 (senest revideret i 2014)
- Refusionsberettigende udgifter vedrørende flygtninge Dagtilbudsloven §99

Personsagsgennemgang på merudgiftsydelser og dækning af nødvendige merudgifter er fravalgt, da områderne ikke har givet anledning til fejl og mangler tidligere år og vil indgå i 3 års planen.

Personsagsgennemgangen på refusionsberettigende udgifter vedrørende flygtninge Dagtilbudsloven §99 er fravalgt, da der ingen udgifter er hertil.

BILAG 3, UDLÆNDINGE- OG INTEGRATIONSMINISTERIET

3 Tværministeriel oversigt over konstaterede fejl og mangler ved den sociale revision 2016

Oversigt over konstaterede fejl og mangler på Udlændinge- og Integrationsministeriets områder - regnskabsåret 2016

Kommunenavn: Hjørring Kommune

Revideret af: BDO - Peter Barslund

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Funktion	Sagsområde	Regler	Antal udvalgte sager	Væsentlige fejl <u>uden</u> refusionsmæssig betydning (Antal noteres)	Væsentlige fejl <u>med</u> refusionsmæssig betydning (Antal noteres)	Systematiske / generelle fejl <u>uden</u> refusionsmæssig betydning (Ja/Nej)	Systematiske / generelle fejl <u>med</u> refusionsmæssig betydning (Ja/Nej)	Kommentarer vedrørende konstaterede fejl (Henvisning til afsnit)	Området fravalgt (Ja/Nej)	Området administreres generelt i overensstemmelse med gældende regler (Ja/Nej)	Revisions bemærkninger (Noteres ved angivelse af samme nummerering som fremgår af revision beretningen)	Forbehold (Antal noteres)
	Udarbejdelse af integrationskontrakt inden for 1 måned	IL § 19	4	4	0	Nej	Nej	Afsnit 3.3.1	Nej	Ja	*	0
	Løbende opfølgning på integrationskontrakten	IL § 20	4	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0

Funktion 5.46.60	Tilbud om integrationsprogram, herunder aktive beskæftigelsesrettede tilbud og tilbud om ordinær danskuddannelse	IL Kapitel 4	4	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.46.60	Tilbud om introduktionsforløb, herunder aktive beskæftigelsesrettede tilbud, tilbud om arbejdsmarkedsrettet danskundervisning og ordinær danskuddannelse	IL Kapitel 4a	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 5.46.61	Udbetaling af kontanthjælp og integrationsydelse til udlændinge omfattet af integrationsprogrammet og udbetaling af integrationsydelse til øvrige	LAS kapitel 4	4	0	4	Nej	Nej	Afsnit 3.3.2	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.46.60 og 5.46.61	Resultattilskud og refusion	IL § 45 og LAS kapitel 14 § 100, stk. 2	7	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.46.60	Hensvisning til danskuddannelse efter danskuddannelsesloven	Danskuddannelseslovens §§ 2, 2a og 2b	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 5.46.61	Hjælp i særlige tilfælde	IL kapitel 6	4	0	4	Nej	Nej	Afsnit 3.3.3	Nej	Ja	*	0
Funktion 5.46.60	Grundtilskud, tilskud til uledsagede mindreårige	IL § 45	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 5.46.65	Udbetaling af repatrieringsstøtte mv.	Repatrieringslovens §§ 7-8	1	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0
Funktion 8.21.22	Udbetaling af godtgørelse for deltagelse i IGU-skoleforløb	Lov om integrationsgrunduddannelse § 10	0	*	*	*	*	*	Ja	*	*	0
Funktion 0.25.11	Refusion af nettoudgifter til midlertidig boligplacering af flygtninge	IL § 45 a	3	0	0	Nej	Nej	*	Nej	Ja	*	0

IL - Lov om integration af udlændinge i Danmark

LAS - Lov om aktiv socialpolitik

	Ja	Nej
Er der manglende afstemninger på Udlændinge- og Integrationsministeriets område		x

Udfyldt af: Peter Barslund
revisors navn)

3.1 Indledning

Dette bilag er en særskilt redegørelse til Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet på baggrund af de særlige rapporteringskrav, som fremgår af bekendtgørelse nr. 1617 af 15. december 2016 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision. Redegørelsen skal ses som et supplement til revisionsberetningen for 2016 vedrørende de sociale udgifter, der er omfattet af statsrefusion på Udlændinge- og Integrationsministeriet ressortområde.

Bilaget indeholder:

- Opfølgning på decisionsskrivelse vedrørende 2015 og tidligere år
- Den tværministerielle oversigt
- Redegørelse for personsagsgennemgang
- Redegørelse for fravalg af gennemgang af personsager.

3.2 Opfølgning på decisionsskrivelser for 2015 og evt. tidligere

Jf. decisionsskrivelse fra Udlændinge- og Integrationsministeriet af 5. januar 2017 er der følgende forhold til opfølgning:

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder det ikke tilfredsstillende, at revisor har fundet, at der i tre sager vedrørende "Hjælp i særlige tilfælde" er konstateret, at der mangler ansøgning og bevilling. Ministeriet beder revisor om at følge op på forholdet i forbindelse med revisionen af regnskabsåret 2016.

Vi har ikke i forbindelse med vores gennemgang i 2016 af Hjælp i særlige tilfælde konstateret mangler i ansøgning og bevilling.

3.3 Personsagsgennemgang

I det efterfølgende redegøres for væsentlige fejl og mangler i forhold til den enkelte personsag, der er konstateret ved sagsgennemgangen.

3.3.1 Udarbejdelse af integrationskontrakten

Der er ved gennemgangen konstateret 4 fejl og mangler i de udvalgte sager uden umiddelbar udbetalings- og/eller refusionsmæssig betydning, der kan henføres til:

- I 4 sager vedrørende integrationsprogrammet indeholder integrationskontrakten ikke hvilken forvaltning, der er ansvarlig for koordinering af integrationsindsatsen
- I 3 sager vedr. integrationsprogrammet mangler der underskrift fra udlændingen på integrationskontrakten

Der er iværksat nye arbejdsgange i forbindelse med integrationskontrakten således, at der fremover sikres, at denne underskrives af udlændingen samt at det angives, hvilken forvaltning der er ansvarlig for koordinering af integrationsindsatsen.

3.3.2 Udbetaling af kontanthjælp og integrationsydelse

Der er ved gennemgangen konstateret 4 fejl og mangler i de udvalgte sager med umiddelbar udbetalings- og/eller refusionsmæssig betydning, der kan henføres til:

- I 4 sager vedrørende integrationsydelse er kontering af engangshjælpen ikke korrekt.

Der er efterfølgende foretaget rettelser af konteringen af engangshjælp.

3.3.3 Hjælp i særlige tilfælde

Der er ved gennemgangen konstateret 4 fejl og mangler i de udvalgte sager med umiddelbar udbetalings- og/eller refusionsmæssig betydning, der kan henføres til:

- I 4 sager vedrørende hjælp til etablering er kontering af hjælpen ikke korrekt.

Der er efterfølgende foretaget rettelser af konteringen af hjælp til etablering.

3.4 Fravalg af personsagsgennemgang

Vi har for 2016 foretaget fravalg af revision af personsager inden for følgende områder:

- Tilbud om introduktionsforløb
- Henvisning til danskuddannelse efter danskuddannelsesloven
- Grundtilskud, tilskud til uledsagede mindreårige
- Udbetaling af godtgørelse for deltagelse i IGU-skoleforløb

Udbetaling af godtgørelse for deltagelse i IGU-skoleforløb er fravalgt, da området ikke er af væsentlig økonomisk betydning.

Vedrørende områderne tilbud om introduktionsforløb, henvisning til danskuddannelse samt grundtilskud uledsagede mindreårige er der ikke foretaget sagsrevision, men områderne er revideret som en del af refusionsopgørelsen.

BILAG 4, OMRÅDER MED SÆRLIGE RAPPORTERINGSKRAV

Vi har efterfølgende beskrevet den udførte revision på øvrige områder med særlige rapporteringskrav, hvor der ikke i forvejen er afgivet særskilt revisionsberetning.

Transport-, Bygnings- og Boligministeriet

Byfornyelse

Vi er i gang med en gennemgang af byfornyelsesområdet i kommunen på baggrund af refusionsopgørelse for 2015, som endnu ikke er afsluttet.

Konklusion

Gennemgangen viste, at der var behov for et større udredningsarbejde, som endnu er i gang på nuværende tidspunkt. Når udredningsarbejdet er afsluttet, vil der blive foretaget de fornødne berigtigelser.

Øvrige ministerier

Tilskud fra puljen Det gode hverdagsliv for ældre i plejeboliger § 15,75.30.94

Som led i revisionen af de sociale udgifter har vi påtegnet følgende særlig regnskaber:

- Livskvalitet for beboere og nærmeste pårørende på demens afsnittet
- Fællessang og erindringsdans

Vi har ved revisionen påset, at projektrengskaberne er aflagt i overensstemmelse med bevillingsskrivelsernes bestemmelser for regnskabsaflæggelse samt påset, at de modtagne tilskud er anvendt til det bevilgede formål.

Konklusion

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger.

Projektrengskaber med tilhørende revisionsprotokol

Vi har i løbet af regnskabsåret 2016 forsynet følgende projektrengskaber med vores revisionserklæring samt afgivet en revisionsprotokol til tilskudsyderen:

- Rotationsprojekter 2015 - 2016
- Unge i Hjørring siger nej til doping
- Jobrettet samtale
- Puljen til jobrotation til særlige grupper med videregående uddannelse
- Pulje til uddannelsesløft 2016
- Den regionale uddannelsespulje
- En mere værdig ældrepleje
- Virksomhedscenter - Generation 2
- Ballet Nord

Alle projektrengskaber er forsynet med vores erklæring om, at tilskudsopgørelsen efter vores opfattelse i al væsentlighed er udarbejdet i overensstemmelse med tilskudsydernes tilskudsbrevs bestemmelser samt at tilskuddet er anvendt til det bevilgede formål.

De afgivne revisionsprotokoller er hver for sig ikke omfattet af § 42b, stk. 1, i Den kommunale Styrelseslov og er således ikke udsendt til de enkelte byråds-/kommunalbestyrelsesmedlemmer, men alene fremsendt til tilskudsyder samt kommunens administration.

BILAG 5, PÅTEGNEDE OPGØRELSER OG ØVRIGE OPGAVER

Øversigt over revisionspåtegnede opgørelser for 2016

Vi har revideret og påtegnet følgende opgørelser og indberetninger:

- Statsrefusion
- Boliglån
- Særlige dyre enkeltsager
- Midler til det lokale beskæftigelsesråd
- Saldoopgørelse af momsrefusion
- Revisorerklæring vedrørende kommunens administration af og indberetning til BOSSINF
- Legatregnskaber
- Anlægsregnskaber
- Erklæring vedrørende afregning af uhævede feriepenge for optjeningsår 2014
- Erklæring vedrørende udarbejdet opgørelse af taksten for 2016 for Hjørring Krisecenter
- Støtte til boliger med yngre fysiske handicappede
- EGU indberetningsskema

Øvrige opgaver

På følgende væsentlige områder har vi ydet kommunen bistand:

- Gennemgang af sociale ydelser for perioden 2013 - 2015
- Regres for perioden 2014 - 2015
- Ekstraordinær gennemgang af refusion for byfornyelse 2015
- Temadag om anvendelse af kommunale tilskudsansøgere i selvejende haller
- Sparring om principper for beregning af takster på plejehjem
- Sparring om skattemæssige konsekvenser ved solcelleanlæg

Forinden accept af ovennævnte arbejder har vi særskilt vurderet betydningen heraf for vores uafhængighed.

Det er vores opfattelse, at de udførte opgaver enkeltvis og samlet er udført i overensstemmelse med gældende bestemmelser om revisors uafhængighed.